

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De Legibus seu Constitutionibus reprobatis seu prohibitis Jure
Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

directi manent c. 6. & 7. de foro com-
pet. vel nisi lex Civilis disponat quidem
specificè de bonis aut personis Ecclesia-
sticis, nihil tamen præcipiat, aut prohi-
beat, sed merum favorem, seu Privile-
gium Clericis aut Personis Ecclesiasticis
concedat; neque enim dans privilegium
ullam jurisdictionem in privilegiatum ex-
ercent, cum possint enim extraneis,
non subditis dari privilegia.

Resp. II. Quòd, si Lex Civilis aut sta-
tutum Magistratùs secularis in genere
tantum præcipiat aliquid, aut prohibeat,
nullam in specie mentionem faciendo
Personarum aut rerum Ecclesiasticarum,
non comprehendantur personæ tales aut
earum bona in præjudicium earum, ver-
ba enim generalia legis talis, ut vim su-
am habeant, & justæ leges tales dicantur,
restringenda sunt ad limites potestatis
statuentis, ut non comprehendant, nisi
subditos.

Resp. III. Quæ verò Leges Civiles,
aut statuta Magistratùs secularis ob pu-
blicam R eipublicæ utilitatem in commu-
nitate sunt, circa materiam tam Cleri-
cis quàm Laicis communem (quales sunt,
materiæ contractuum, testamentorum,
judiciorum &c.) nec SS. Canonibus re-
pugnant, aut statum Clericalem dede-
cent, etiã à Clericis & Personis Eccle-
siasticis observari debent; non quidem
quasi directè illis legibus, ut à Laico Ma-
gistratu laici obligentur, aut quòd obli-
gentur quoad vim coactivam (cum de-
sit in legem talem ferente respectu ha-
rum personarum, tam ad cogendum,
quàm obligandum directè jurisdictione)
sed quòd illis obligentur, quoad vim di-
rectivam, saltem indirectè, vel quòd

æquitas naturalis exigat, ut aliis ejus-
dem Communitatis membris pro bono
publico circa talem materiam confor-
mentur.

S E C T I O II.

*De Legibus seu Constitutio-
nibus reprobatas seu prohibitis
jure Canonico.*

§. I.

*De Legibus & Statutis Civilibus,
quæ adversantur immunitati Eccle-
siastica.*

R*Esp. I.* Injustas eas esse, & irritas, de
utroque jure, sive directè sive indi-
rectè immunitati Ecclesiarum, aut Per-
sonarum Ecclesiasticarum, earumque re-
bus præjudicentur, merum onus v. g. aut
gravamen imponendo, aut juri acquisito
earum derogando. c. 7. & 10. h. t. c. no-
verit. 49. c. gravamen 53. de sent. exco. l.
placet. 5. l. privilegia. 12. authent. cassa.
Codice de SS. Ecclesiis. Videatur Bulla Ur-
ban. VIII. edita. 1641. die 23. Decemb. quæ
incipit, Romanus Pontifex, & extat in
Bullario Romano Tom. 4. Constit. 159.

Resp. II. In specie tales leges iniquas
& irritas enumerari illas, 1. quæ feruntur
de solvendis, ac præstandis vectigalibus,
angariis, collectis, & similibus exactio-
nibus, si ad Clericos aut Personas Eccle-
siasticas extendantur c. non minus. 4. & c.
adversus. 7. de immunitate Ecclesiarum.
c. 1. & 3. eodem in 6. c. quamquam. 4. de
consibus in 6. 2. Per quas sunt tribu-
taria prædia Ecclesiarum & Clericorum.
3. Per quas gravantur Personæ Ecclesia-
sticæ

sticæ, si migrent de uno loco in alium, & jubeantur, partem aliquam bonorum, quæ secum deferunt, fisco, vel communirati solvere; aut ex relictis ad piam causâ publicæ fabricæ solvere aliquid. 4. Per quas ingredienti Religionem aliquam à successione hæreditaria excluduntur, vel jubentur parte aliqua hæreditatis, aut usufructu ad dies vitæ esse contenti. 5. Per quas res immobiles triennio præscriptibiles fiunt, si ad personas Ecclesiasticas, & res illarum immobiles lex talis extendatur. 6. Denique per quas redduntur personæ aliquæ ad contrahendum &c. ad testandum & donandum inhabiles in pœnam v. g. delicti alicujus, vel ab ipsis, vel ab eorum majoribus commissi, ita ut velint, personas etiam Ecclesiasticas legibus his comprehendere &c. His enim & similibus legibus, si ad personas etiam Ecclesiasticas extendatur, graviter præjudicatur immunitati Ecclesiasticæ, contra talia à secularibus imposita onera privilegiata, & consequenter iniquæ illæ sunt, & nullæ, in quantum ad tales personas & res extenduntur.

§. II.

An Lex Civilis vel Statutum Principis, vel Magistratus secularis, prohibens quovis modo alienari bona immobilia in Ecclesias vel Personas Ecclesiasticas sit validum & licitum?

Resp. I. Prohiberi statutum tale, vel legem talem, sub pœna excommunicationis, si specificè & expressè prohibeat, ne bona talia immobilia à subditis vendantur, aut doneantur Ecclesiis, aut Personis Ecclesiasticis, aut alio modo in illas alienentur, prout satis clarè colligitur *exc. ult. de immunit. Eccle. in 6.* Ubi pœ-

næ excommunicationis subjiciuntur illi sæculares Magistratus, qui suis subditis prohibent, ne quidquam vendant Ecclesiasticis, ita ut, si non ex verbis textûs, ex mente tamen & intentione legislatoris, quæ anima legis est, rectè dicatur, sub pœna excommunicationis prohibita Lex vel statutum talia talibus vendi prohibens, cum talia in derogationem libertatis Ecclesiasticæ, ut ait Pontifex, præsumantur sive attententur, certè jus naturæ concedit personis Ecclesiasticis, quod possint (cæteris paribus) à quibuscunque bona immobilia emere vel acquirere &c. ergo si prohibita sint illa statuta, quibus aliquid illis personis adimitur, quod jure communi positivo concessum illis est, uti patet ex variis juribus, multò magis prohibita erunt illa statuta, quibus ea ipsis jura adimuntur, quæ de jure naturæ competunt: & quamvis quilibet privatus prohibere possit, ne res sua, cujus plenum dominium habet, taliter in Ecclesiam v. g. transferatur, cum de re sua, cujus est Dominus proprietatis, pro suo libitu disponere possit, non potest tamen talem prohibitionem facere Magistratus secularis, circa bona suorum subditorum, cum penes illum sit tantum Dominium jurisdictionis, vi cujus circa subditos statuere aliquid potest, non tamen circa personas non subjectas.

Resp. II. Non tantum dicto modo prohibita esse statuta talia & leges, sed etiam irrita & nulla; prout etiam illa statuta nulla sunt in ordine ad personas Ecclesiasticas, quæ nihil quidem in specie de personis Ecclesiasticis statuunt, in genere tamen prohibent, ne talia in extraneos v. g. & non subditos jurisdictioni statuen-

tis alienentur (cū statuta, quæ liber-
tati Ecclesiasticæ præjudicant, nulla sint,
juxta sæpius allata jura) nisi cum licentia,
& permissione Summi Pontificis ea con-
dita fuissent, aut ab illo approbata, cū
non tantū derogare possit Pontifex
Clericorum privilegiis, sed licentiam
etiam dare possit personis talibus Eccle-
siasticis, ut juri suo, quod sibi de natura
competit ad acquirendum & retinen-
dum, ob bonum publicum cedere pos-
sint: & quamvis ex recepta in pluribus lo-
cis præpateat, nullitatem hanc alicubi
non agnoscit, non debet tamen de valo-
re talium statutorum ex praxi colligi ali-
quid, sed ex jure Canonico, cū Regu-
la nostrarum actionum non sint facta
hominum, sed jura competentia.

§. III.

*De aliis Constitutionibus reproba-
tis à jure Canonico.*

I. Statutum alicujus Communitatis
vel Collegii, quod vergit in ali-
quorum commodum & in aliorum da-
mnum, sive per quod aliqui magis, quàm
alii ejusdem Collegii & æquale jus ha-
bentes gravantur, injustum est & invali-
dum. *c. cū omnes 6. h. t.* Cū enim lex
sive Constitutio commune sit præcep-
tum, ad cujus normam communiter om-
nes ejusdem communitatis vivere de-
bent, & ferri debeat ob publicum bo-
num, & communem utilitatem totius
Collegii, consequenter nulla est, & invali-
da talis Constitutio, si privatim tantū
commodum singulorum attendat, & si-
ne ulla rationabili causa inæqualitatem
inducat, inter ejusdem Communitatis
partes; ac optimè taliter constituenti di-

cat; *patere legem, quam tu ipse tulisti.*

II. Non valet statutum, quod cedit
in diminutionem cultus Divini. *ex parte
12. h. t.* (ut imminuatur v. g. numerus
præbendarum in Ecclesia aliqua Colle-
giata contra antiqua statuta, aut consue-
tudinem, vel fundationem certum nu-
merum præscribentem, quò pingui-
res obveniant præbendæ paucioribus
Canonis) cū Divinus cultus augeri
potius quàm imminui debeat, & statu-
tum tale videatur ex radice avaritiæ, &
proprii commodi potius provenire, quàm
ex legitima causa, cū reditus in tali Ec-
clesia consueto Canoniorum v. g. nu-
mero competentes, nihil fuerint immi-
nuti.

III. Non valent statuta Clericorum
ab inferioribus Pontifice facta contra jus
Canonicum *c. quod super his de majori.
& obed.* Quamvis enim Laicis concessa
sit hæc potestas, ut possint etiam contra
leges Cæsaræas statuta facere, hæc tamen
potestas contra jus Canonicum statuta
faciendi non legitur concessa Clericis
Pontifice inferioribus.

S E C T I O III.

*De interpretatione, exten-
sione & abrogatione Constitutio-
num seu statutorum.*

§. I.

*De interpretatione legis vel
statuti.*

Certitas Regulas observandas esse in
legum aut statutorum interpreta-
tione, docent communiter omnes: Et i-
quidem non tam verba, quàm mens &
inten-

C